

Sprawozdanie

komisji budżetowej o projekcie Wydziału krajowego, tyczącym się umowy, którą Wydział krajowy zawrzeć ma z c. k. rządem co do spłaty skarbowi państwa sumy 1,400.000 zł. w. a., odpowiednio artykułowi II. ustawy z 5. czerwca 1890. roku.

Wysoki Sejmie!

W dniu 20. października 1882 roku wysoka Izba uchwaliła, na podstawie przedłożenia wniesionego przez c. k. rząd, projekt ugody między Reprezentacją naszego kraju a c. k. Administracją państwa, ugody regulującej stosunek państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej części Galicyi i upoważniła Wydział krajowy do zawarcia tej ugody według uchwalonego projektu; następnie Sejm corocznie aż do r. b. oświadczał gotowość usunięcia tą ugoda sporu o stosunek państwa do funduszków indemnizacyjnych galicyjskich. Lecz Reprezentacja państwa dopiero w roku bieżącym przyjęła ten projekt ugody, a ustawa uchwalona przez Radę państwa i zatwierdzona przez Cesarza 5. czerwca r. b. upoważniła c. k. rząd do zawarcia tej ugody z Królestwem Galicyi i Lodomeryi wraz z Krakowem, według projektu przyjętego przez Sejm i Radę państwa. Na mocy tej ugody, państwo odstąpiło od nieuzasadnionych roszczeń zwrócenia sobie przez Galicyę 75,172.560 zł. w. a. (którą to pretensję utworzono z powodu wypłacania, na mocy patentu cesarskiego z 13. października 1857 r., przez skarb państwa funduszom indemnizacyjnym wschodnio i zachodnio galicyjskim od 1858 roku do 1883 rocznie kwoty 2,625.000 zł. w. a. oraz z powodu zaliczek poprzednio im danych) i postanowiło wykreślić całkiem tę pretensję, zaś obowiązało się wypłacać tymże funduszom indemnizacyjnym od 1883 roku do 1897 włącznie, po 2,100.000 zł. w. a. rocznie jako bez zwrotny zasiłek i dawać im corocznie bezprocentową pożyczkę w kwocie 325.000 zł. w. a., zaś opodatkowani t. j. kraj nasz obowiązany jest pokrywać resztę wydatków funduszków indemnizacyjnych. Lecz ponieważ w siedmioletnim okresie ciągnącym się od chwili zaprojektowania ugody przez rząd i uchwalenia jej przez Sejm w 1882 r. do chwili przyjęcia jej przez Radę państwa w r. b., skarb państwa wypłacał od 1883 roku do 1889 włącznie funduszom indemnizacyjnym wschodnio i zachodnio galicyjskim corocznie 2,625.000 zł. w. a., zastrzegając, tak jak dawniej, swoją pretensję do zwrotu całej tej sumy; zaś odpowie-

dnio warunkom ugody przyjętej teraz przez Radę państwa, — której jednak moc obowiązująca rozciąga się do początku 1883 roku, t. j. do chwili przyjęcia jej przez Sejm, — obowiązany był skarb państwa wypłacać corocznie funduszom indemnizacyjnym wschodnio i zachodnio galicyjskim 2,100.000 zł. w. a. jako zasiłek bezwrotny, a 325.000 zł. w. a. jako bezprocentową pożyczkę, razem 2,425.000 zł. w. a., — przeto skarb wypłacał przez te lat siedm po 200.000 zł. w. a. corocznie więcej niż go obowiązuje ugoda teraz dopiero zatwierdzona. Te dwustotysięczne coroczne „nadpłaty“ przez lat siedm tworzą sumę 1,400.000 zł. w. a., zaś ustawa z 5. czerwca r. b. upoważniająca w artykule I. c. k. rząd do zawarcia ugody z Sejmem naszym regulującej stosunek państwa do funduszy indemnizacyjnych galicyjskich, orzeka zarazem w artykule II. zwrot tych „nadpłat“ i upoważnia c. k. Rząd do zawarcia umowy z reprezentacją kraju naszego o sposób i terminu spłacenia sumy 1,400.000 zł. z tych „nadpłat“ powstałej. Potrzebną jest co do tego zwrotu oddzielna umowa; albowiem przyjęta przez Sejm i reprezentację państwa ugoda oznaczyła w punkcie 4tym, kiedy i w jaki sposób mają być spłacone przez kraj wyżej wspomniane bezprocentowe pożyczki dawane w kwotach 325.000 zł. w. a. corocznie od 1883 do 1897 włącznie, mianowicie orzekła, że mają być spłacone w ciągu trzech lat zacząwszy od 1899 roku; ale ugoda ta uchwalona przez wysoki Sejm 1882 roku, nie postanowiła i postanowić nie mogła co do sposobu i terminu spłaty tych „nadpłat“ po 200.000 zł. w. a. rocznie od 1883 do 1889 włącznie, bo Sejm uchwalając ugode w 1882 roku nie mógł przewidzieć, że dopiero w siedm lat później przyjmie ją Reprezentacja państwa, a moc jej obowiązującą liczy się od początku 1883 roku.

C. k. rząd powołując się na art. II. tylokrotnie wymienionej ustawy z 5. czerwca r. b., artykuł upoważniający go do zawarcia umowy z reprezentacją kraju naszego o sposób i termin zwrotu sumy 1,400.000 zł. w. a. utworzonej z siedmioletnich „nadpłat“, — zawiązywał Wydział krajowy do przedłożenia w tym względzie wniosków. Sprawozdanie Wydziału krajowego z 10. października r. b. przedłożone Wysokiemu Sejmowi skreśliło dokładnie i szczegółowo tok rokowań między c. k. rządem a Wydziałem krajowym w tej sprawie, przytaczając pisma stron obydwóch; nie będziemy więc tu tych rokowań opowiadali powtórnie. Wspomnimy tylko fakt, iż Wydział krajowy w pierwszej swojej odpowiedzi na wezwanie rządu, zaproponował spłatę owej sumy 1,400 000 zł. w siedmiu rocznych ratach po 200.000 zł. począwszy od roku 1902, lecz c. k. rząd tej propozycji nie przyjął. W ostatecznym rezultacie rokowań, rząd przyjął wniosek Wydziału krajowego, aby kraj — po ukończeniu w ciągu trzech lat od 1899 do 1901 włącznie spłaty pożyczek bezprocentowych dawanych od 1883 do 1897 r. przez skarb państwa funduszom indemnizacyjnym galicyjskim w kwotach po 325.000 zł. w. a. corocznie — spłacił w następnych trzech latach wspomniane „nadpłaty“ wynoszące sumę 1,400.000 zł. w. a., płacąc w latach 1902 i 1903 po 500.000 zł. w. a. a w 1904 roku 400.000 zł. w. a.

Komisya budżetowa przedewszystkiem zaznaczyć musi, że w owym siedmioletnim okresie zwłoki ciągnącym się od chwili przyjęcia przez Sejm w 1882 roku rządowego projektu ugody regulującej stosunki państwa do funduszy indemnizacyjnych galicyjskich aż do chwili przyjęcia w 1890 roku tego projektu ugody przez reprezentację państwa, sformowała się wymieniona suma 1,400.000 zł. w. a. z kwot, które skarb państwa „nadpłacił“ odnośnie do warunków ugody przez Sejm już w 1882 r. przyjętej, lecz dopiero w 1890 roku przez reprezentację państwa zatwierdzonej, a ten okres siedmioletniej zwłoki nie powstał z winy Sejmu i kraj nasz w ciągu tego okresu nie odnosił korzyści z ugody.

Jednak komisya zważywszy, że ugoda, której projekt przyjął Wysoki Sejm w 1882 roku, zakończająca spór między krajem a skarbem państwa i usuwająca jego roszczenia do kraju, oznaczyła rok 1883 jako termin, od którego stosunki skarbu państwa do funduszy indemnizacyjnych uregulowane zostały na podstawie nowej, i orzekła, że od 1883 roku skarb państwa winien funduszom indemnizacyjnym wypłacać corocznie aż do 1897 roku włącznie po 2,100.000 zł. jako

zasiłek bezwrotny, a po 325.000 zł. w. a. jako pożyczkę bezprocentową, razem 2,425.000 zł. w. a.;— zaś skarb państwa wypłacał faktycznie od 1883 roku do 1889 włącznie 2,625.000 zł. w. a. rocznie, przeto corocznie więcej o 200.000 zł. w. a.;

dalej zważywszy, że Sejm przyznając, odpowiednio ugodzie, obowiązek zwrócenia skarbowi państwa tych „nadpłat“ w ciągu lat siedmiu poczynionych, usuwa zarazem tąż ugodą roszczenia skarbu państwa do zwrotu całych zasiłków wypłaconych przez skarb funduszom indemnizacyjnym galic. w ciągu tychże lat siedmiu po 1882 roku;

zważywszy po trzecie, że Wysoki Sejm przez lat kilka stale trwał przy projekcie ugody uchwalonym w 1882 roku, ugody zakończającej spory o stosunek skarbu państwa do funduszów indemnizacyjnych galicyjskich i znoszącej wielkie acz nieuzasadnione pretensye tegoż skarbu do kraju, ugody, która także usuwa niektóre z przeszkód utrudniających działanie Reprezentacyi kraju naszego w Radzie państwa;

zważywszy po czwarte, że artykuł II. ust. z 5. czerwca rb. upoważniającej c. k. rząd do zawarcia tylekrotnie wspomnianej ugody, orzeka zarazem zwrot skarbowi państwa owej sumy 1,400.000 zł. w. a. powstałej z „nadpłat“ w ciągu wymienionego siedmioletniego okresu, i poleca rządowi zawrzeć z Reprezentacją kraju naszego umowę o sposób i termin zwrócenia tej sumy przez kraj nasz skarbowi państwa; a przeto bez zawarcia umowy o zwrot tej sumy, cała pożądana ugoda nie przyszlaby do skutku w obecnem położeniu tej sprawy;

zważywszy wreszcie, że przyjęte przez c. k. rząd wyżej przytoczone wnioski Wydziału krajowego co do sposobu i terminu zwrotu skarbowi państwa sumy 1,400.000 zł. w. a. ułatwiają jej spłacenie:

Z tych powodów komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm powziąć raczy uchwałę załączoną pod A.

Lwów 24. października 1890.

Przewodniczący:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski.

A.

Uchwała.

Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia z c. k. Administracją państwa imieniem kraju ugody następującej:

Ugoda

zawarta między c. k. Administracją państwa a Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem imieniem reprezentacji kraju, o zwrot nadpłat poczynionych ze skarbu państwa funduszom indemnizacyjnym Galicyi wschodniej i Galicyi zachodniej.

1. Nadpłaty ze skarbu państwa funduszom indemnizacyjnym Galicyi wschodniej i Galicyi zachodniej poczynione w latach od 1883 do 1889 włącznie, po 200.000 zł. w. a. rocznie, a więc wynoszące razem kwotę 1,400.000 zł. w. a., których zwrot ciąży na kraju w myśl artykułu II. ustawy z 5. czerwca 1890 roku Dz. u. p. L. 110, obowiązuje się kraj zwrócić w ciągu lat trzech począwszy od 1902 roku, a to w latach 1902 i 1903 po 500.000 zł. w. a., zaś w roku 1904 resztę 400.000 zł. w. a.

2. Celem spełnienia obowiązku zwrotu powyższych kwot w latach wyżej wymienionych, powinien kraj nałożyć i pobierać, w razie potrzeby, dodatki od podatków.

3. Ugoda niniejsza będzie sporządzona w dwóch egzemplarzach równobrzmiących, nieostemplowanych, zaopatrzonych podpisami Ministra skarbu oraz Marszałka krajowego i dwóch członków Wydziału krajowego; jeden z tych egzemplarzy ma być przechowany w c. k. Ministerstwie skarbu, drugi w aktach galicyjskiej Reprezentacji kraju.

Wiedeń dnia

Lwów dnia